

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/97/2023
Identifikačné číslo spisu:	8415200387
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8415200387.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O.. D. T., narodeného XX. E. XXXX, P., W. XXXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Majerníkom, Košice, Werferova 1, proti žalovanému D. H., narodenému XX. D.Á. XXXX, J. R., R. XX, t. č. Ú. P., zastúpenému advokátom JUDr. Michalom Kizákom, Prešov, Masarykova 2, o náhradu škody 51.200,51 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad (pôvodne na Okresnom súde Kežmarok) pod sp. zn. 3C/9/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. septembra 2022 sp. zn. 2Co/11/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Pôvodne Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 26. októbra 2021 č. k. 3C/9/2015-283 návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 51.200,51 eura s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 12.175,61 eura od 17. 2. 2015 do zaplattenia s úrokom z omeškania zo sumy 5,05 % ročne zo sumy 39.024,90 eura od 3. 4. 2015 do zaplattenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

1.1. Medzi stranami nebolo sporné, že dňa 08. 01. 2012 došlo k udalosti, kedy žalovaný zaútočil na žalobcu v jeho obydli s tým, že na neho niekoľkokrát vystrelil v úmysle ho usmrtiť. V žalobe tvrdené okolnosti priebehu tohto incidentu nikto nespochybňoval a žalovaný bol uznaný za vinného zo spáchania zvlášť závažného zločinu vraždy v štádiu pokusu v konaní Okresného súdu Prešov sp. zn. 33T/70/2012. Z titulu tohto skutku žalobca voči žalovanému uplatňuje nároky na zaplattenie náhrady škody titulom bolestného, straty na zárobku počas práceneschopnosti a náhrady sťaženia spoločenského uplattenia. Spornou otázkou bolo bodové ohodnotenie tak bolestného, ako aj sťaženie spoločenského uplattenia

žalobcu. Lekárskym posudkom vypracovaným E.. A., bolo bodové ohodnotenie bolestného určené vo výške 522,5 bodov a bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 2482,5 bodov. Ustálil, že bolestné za rok 2012 predstavuje sumu 7.663,50 eura a za rok 2013 sumu 563,50 eura, spolu bolestné tvorí sumu 8.227 eur. Výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia ustálil rozsahom 39.024,90 eura.

1.2. Pokiaľ ide o stratu na zárobku, žalobca si ju uplatňoval za dve obdobia jeho práceneschopnosti od 08. 01. 2012 do 24. 04. 2013 a od 28. 11. 2013 do 01. 06. 2014. Zdôraznil, že dĺžku trvania jednotlivých období práceneschopnosti preukazujú potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti, ktoré žalobca v konaní predložil. Žalovaný aj tieto nároky žalobcu popieral čo do ich výšky bez uvedenia konkrétneho dôvodu a vo vzťahu k pracovnej neschopnosti trvajúcej od 28. 11. 2013 do 01. 06. 2014 namietal jej príčinnú súvislosť s daným skutkom. Súd prvej inštancie zdôraznil, že základom žalobcom uplatnených nárokov na náhradu škody tvorí lekársky posudok ošetrojúceho lekára E.. A.. V tomto posudku je ako dátum vzniku poškodenia na zdraví uvedený deň 08. 01. 2012, pričom ako príčina sa tam uvádza, že žalobca bol 5x postrelený ručnou zbraňou. Operačný zákrok dňa 28. 11. 2013, v súvislosti s ktorým PN žalobcu trvala až do 01. 06. 2014. Žalobcovi bola po útoku žalovaného otvorená trieštivá zlomenina tela vretennej kosti liečená operáciou. Dňa 28. 11. 2013 u žalobcu prebehol zákrok, ktorým došlo k extrakcii dlahy z oblasti dolného konca ľavej vretennej kosti. Preto súd mal preukázanú príčinnú súvislosť medzi týmito práceneschopnosťami žalobcu v spomínanom období. Zároveň mal za preukázaný nárok žalobcu na priznanie straty na zárobku počas jeho práceneschopnosti za uvádzané obdobia, kde žalovaný iba všeobecne popieral nárok žalobcu a zároveň poukázal na predložené potvrdenia Sociálnej poisťovne, či zamestnávateľov žalobcu v danom období, z ktorých plynie výška denného vymeriavacieho základu pre výpočet nemocenského v rozhodnom období, ktorý sa vypočítava podobným spôsobom ako denný vymeriavací základ pre výpočet úrazového príplatku, čím celková výška náhrady straty na zárobku žalobcu za obdobie práceneschopnosti je daná sumou 3.948,61 eura.

1.3 Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal námietkou premĺčania nárokov žalobcu, keďže túto námietku v konaní uplatnil žalovaný. Z vykonaného dokazovania ustálil, že obdobie od 08. 01. 2012, kedy nastala udalosť zakladajúca nárok žalobcu na náhradu škody do 10. 12. 2013, kedy došlo k ustáleniu jeho zdravotného stavu, predstavuje jedno súvislé obdobie, keďže v tomto období sa žalobca okrem operácií pravidelne podroboval odborným vyšetreniam, zákrokom, či ďalším súvisiacim procedúram s jeho liečbou a k ustáleniu jeho zdravotného stavu žalobcu došlo dňom 10. 12. 2013. Pokiaľ ide o žalovaným namietané bodové ohodnotenie bolestného znalca E.. G., súd prvej inštancie zdôraznil, že toto malo byť vyhotovené pre účely trestného konania ohľadom rozsahu poškodenia zdravia žalobcu v súvislosti s útokom žalovaného na jeho osobu, keď trestné konanie sa riadi inými procesnými pravidlami a sleduje iný účel, ako je to v konaní civilnom a naviac, takýto dôkaz znalecký posudok ani v tomto konaní predložený nebol. K ustáleniu zdravotného stavu žalobcu tak došlo dňom 10. 12. 2013, od tohto dňa začala žalobcovi plynúť premĺčacia doba, ktorá by uplynula 10. 12. 2015 a žaloba z jeho strany bola na súde podaná dňa 26. 01. 2015 a 04. 05. 2015, teda v rámci plynutia dvojročnej premĺčacej doby, pokiaľ ide o žiadanú náhradu bolestného a náhradu za SSU. Žalovaný tiež namietal premĺčanie celého nároku na náhradu straty na zárobku s tým, že premĺčacia lehota by mala plynúť za každý mesiac samostatne. V tejto súvislosti súd prvej inštancie zdôraznil, že náhrada za stratu na zárobku počas práceneschopnosti je jedným nárokom, ktorý sa premĺčuje ako jeden celok a nie ako nárok na jednotlivé, mesačne sa opakujúce plnenia. V súvislosti s práceneschopnosťou od 08. 01. 2012 do 24. 04. 2013 posledná časť nemocenského bola žalobcovi vyplatená dňa 27. 02. 2013, vtedy sa žalobca dozvedel, aká je výška škody a tohto nároku začala žalobcovi plynúť premĺčacia doba a keďže žalobca uplatnil tento nárok na súde žalobou dňa 26. 01. 2015, stalo sa tak v rámci zákonom určenej premĺčacej doby. Rovnako nárok na náhradu straty na zárobku za čas od 28. 11. 2013 do 01. 06. 2014 sa posudzuje ako jeden celok a podanou žalobou si aj tento nárok uplatnil žalobca v rámci premĺčacej doby. Príslušenstvo pohľadávky súd prvej inštancie odôvodnil § 517 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s Nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. O trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 a nasl. CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 28. septembra 2022 sp. zn. 2Co/11/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie okrem výroku III a stranám nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností súd prvej

inštancie vyvodil aj správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré odkázal.

2.2. K odvolacím námietkam uviedol, že v priebehu konania posudzujúci lekár dostatočným spôsobom poskytol stanovisko k otázke zistenia konkrétneho dátumu ustálenia zdravotného stavu žalobcu. V tejto súvislosti zdôraznil, že poškodenie zdravia žalobcu nastalo dňom 08. 01. 2012, žalobca bol hospitalizovaný od 08. 01. 2012 do 17. 01. 2012 na traumatologickom oddelení Nemocnice Poprad, a.s. Bol opakovane operovaný, ďalšia hospitalizácia bola od 30. 01. 2012 do 08. 02. 2012 a v rámci jednodňovej chirurgie bol opäť žalobca operovaný dňa 28. 02. 2012 a 28. 11. 2012 (podľa priloženého operačného protokolu č. I. 237 a nasl.). Posudzujúci lekár následne zistil, že žalobca absolvoval pravidelné kontroly na traumatologickej, neurologickej a rehabilitačnej ambulancii, a to v dňoch 21. 02. 2012, 28. 02. 2012, 13. 03. 2012, 27. 03. 2012, 29. 05. 2012, 16. 08. 2012, 14. 12. 2012, 05. 04. 2013, 12. 11. 2013, 28. 11. 2013, 10. 12. 2013 a 21. 02. 2014 (obsah pripojených lekárskeho správ č. I. 237 a nasl.). Na základe klinického vyšetrenia zo dňa 10. 12. 2013 tak posudzujúci lekár dospel k záveru, že u žalobcu došlo k ustáleniu jeho zdravotného stavu týmto dňom podľa priloženej lekárskej správy. V prípade odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia sa poškodený o škodu dozvie vtedy, keď možno vykonať bodové ohodnotenie bolesti spôsobenej poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstránením jeho následkov, teda v čase, keď liečebný proces je skončený. Vtedy sú známe okolnosti smerodajné pre vyčíslenie bolestného, ako aj sťaženia spoločenského uplatnenia. Tento ustálený stav predstavuje dobu (čas), kedy sú už k dispozícii také znalosti škody (ujmy), aby postačovali na podanie žaloby, a preto je v tomto okamihu potrebné zásadne umiestniť začiatok plynutia premlčacej doby (napr. rozsudok NS SR sp. zn. ICdo/49/2006, rozsudok NS SR sp. zn. MCdo/37/2000).

2.3. Pokiaľ ide o vznesenú námietku premlčania žalovaným, odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, že nároky žalobcu boli uplatnené včas so zreteľom na to, že v prípade škôd na zdraví treba uvažovať len so subjektívnou lehotoú týkajúcou sa uplatnenia nárokov v tomto smere, pričom táto lehota vyplýva z už citovaného ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý správne odcitoval v napadnutom rozsudku aj prvoinštančný súd. Je nepochybné, že ustálenie zdravotného stavu žalobcu bolo posudzujúcim lekárom so zreteľom na všetky okolnosti určené dňa 10. 12. 2013. Pokiaľ žaloby o náhradu bolestného a náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia boli žalobcom podané dňa 26. 01. 2015 a 04. 05. 2015, udialo sa tak v lehote dvoch rokov uvedenej v § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Ak žalovaný ďalej v konaní poukazoval na iný lekárske posudok ohľadom bodového hodnotenia bolestného, ktoré mal vykonať E. G., tento ním predložený nebol a možno sa domnievať, že bol vyhotovený len pre účely trestného konania. Podstatné pre prejednávajúcu vec však bolo zistené ustálenie zdravotného stavu žalobcu, ktoré posudzujúci lekár vo vypracovaných lekárske posudkoch určil dňom 10. 12. 2013.

2.4. Súd prvej inštancie ďalej správnym spôsobom rozhodol aj o uplatnenom nároku žalobcu na stratu na zárobku v celkovej sume 3.948,61 eura, ktorú stratu si žalobca uplatňoval za dve obdobia práceneschopnosti od 08. 01. 2012 do 24. 04. 2013 a od 28. 11. 2013 do 01. 06. 2014. Súd prvej inštancie správne posúdil námietku premlčania aj pri tomto nároku žalobcu na náhradu straty na zárobku počas jeho práceneschopnosti. V tejto súvislosti správne zdôraznil, že náhrada za stratu na zárobku je jedným nárokom, ktorý sa premlčuje ako jeden celok, nie iba ako nárok na jednotlivé mesačne sa opakujúce plnenia, s odkazom na rozhodnutie ICz/10/72. Súd prvej inštancie z predložených dôkazov zistil, že žalobcovi bola posledná časť nemocenského vyplatená dňa 27. 02. 2013. Týmto dňom mu začala plynúť premlčacia lehota a svoj nárok uplatnil na súde žalobou dňa 26. 01. 2015, teda v rámci premlčacej doby. Podobne nárok na náhradu straty na zárobku za ďalšie obdobie práceneschopnosti od 28. 11. 2013 do 01. 06. 2014 sa posudzuje ako jeden celok, a preto aj v tejto súvislosti podaná žaloba dňa 26. 01. 2015 znamená uplatnenie tohto nároku v rámci zákonnej dvojročnej premlčacej doby, ako to správne skonštatoval prvoinštančný súd.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 CSP) žalobca vymedzil formulovaním dvoch otázok. Prvá právna otázka, ktorú odvolací súd podľa žalovaného vyriešil

nesprávne, znie nasledovne : „Je súd bezvýnimočne viazaný konštatovaním súdneho znalca o okamihu ustálenia zdravotného stavu poškodeného, ak toto konštatovanie nekorešponduje s ostatnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise?“ Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd uvedenú právnu otázku posúdil takto : „Súd je bezvýnimočne viazaný konštatovaním súdneho znalca o okamihu ustálenia zdravotného stavu poškodeného a to aj v prípade, ak toto konštatovanie nekorešponduje s ostatnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise.“ Správne mala byť podľa žalobcu vyššie uvedená právna otázka vyriešená nasledovne : „Súd nie je viazaný konštatovaním súdneho znalca o okamihu ustálenia zdravotného stavu poškodeného, ak toto konštatovanie nekorešponduje s ostatnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise.“ Súčasťou súdneho spisu v prejednávanej veci bol o. i. tiež súdny spis z trestného konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod č. k. 33 T 70/2012, v ktorom sa o. i. nachádzal aj znalecký posudok E.. G. zo dňa 18. 06. 2012, z obsahu ktorého nepochybne vyplýva, že bodovo ohodnotiť bolestné žalobcu bolo možné už koncom februára roku 2012 a to konkrétne ku dňu 28. 02. 2012. Uvedené obdobie platí aj vo vzťahu k právnemu nároku žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, pri ktorom bolo taktiež zo strany odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie nekriticky a predčasne konštatované, že k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu došlo dňom 10. 12. 2013. Žalovaný má za to, že ak by súd prvej inštancie a odvolací súd pri svojom rozhodovaní riadne vzali do úvahy aj znalecký posudok E.. G. zo dňa 18. 06. 2012, ich právne posúdenie okamihu začiatku plynutia premľacej doby by bolo iné. Keďže si žalobca svoj právny nárok na náhradu za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia neuplatnil v tzv. adhéznom trestnom konaní, je tento jeho právny nárok s prihliadnutím na všetky vyššie uvedené skutočnosti premľaný, čo malo vzhľadom na vznesenú námietku premľania zo strany žalovaného viesť k zamietnutiu žaloby žalobcu v celom rozsahu.

3.2. Druhá právna otázka, ktorú odvolací súd podľa žalovaného vyriešil nesprávne, znie nasledovne : „Plynie premľacia doba vo vzťahu k právnemu nároku poškodeného na náhradu za stratu na zárobku spoločne alebo jednotlivo, ak je právny nárok na náhradu za stratu na zárobku tvorený opakujúcimi sa plneniami?“ Z 35. a 37. bodu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd uvedenú právnu otázku posúdil takto : „Právny nárok poškodeného na náhradu za stratu na zárobku je jedným právnym nárokom, ktorý sa premľuje ako celok.“ Správne mala byť podľa žalobcu vyššie uvedená právna otázka vyriešená nasledovne : „Právny nárok poškodeného na náhradu za stratu na zárobku sa nepremľuje ako celok, ale premľacia doba plynie jednotlivo vo vzťahu ku každému opakujúcemu sa plneniu tvoriacemu tento právny nárok samostatne.“ Žalobca je presvedčený o tom, že ak je právny nárok poškodeného na náhradu za stratu na zárobku tvorený viacerými opakujúcimi sa plneniami (ako tomu bolo aj v prejednávanej veci), potom sa tento právny nárok nepremľuje ako celok, ale premľacia doba plynie jednotlivo vo vzťahu ku každému jednotlivému opakujúcemu sa plneniu tvoriacemu tento právny nárok samostatne.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhol dovolanie zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania. K prvej otázke poukázal na to, že dovolateľ v skutočnosti žiada dovolací súd o preskúmanie skutkového stavu, čo je v dovolacom konaní neprípustné. Druhá dovolacia otázka je už v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalobca, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP); dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a

slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

12. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

15. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že má ísť o otázku riešenú odvolacím súdom a to buď o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie

napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), alebo o procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

16. V dovolaní, prípustnosť ktorého sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd; vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne; uviesť ako by mala byť táto otázka správne riešená.

16.1. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd doposiaľ neriešil a je daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi doposiaľ neposudzoval právnu otázku vymedzenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom vymedzenej právnej otázky a že sa jedná o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

16.2. Dovolací súd je pritom viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky a predstretí vlastnej argumentácie dovolateľa v zmysle § 432 ods. 2 CSP, súčasne zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit curia, 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

17. Dovolateľ v posudzovanom prípade k dôvodnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP formuloval dve právne otázky. Prvá právna otázka, ktorú odvolací súd podľa žalovaného vyriešil nesprávne, znie nasledovne : „Je súd bezvýnimočne viazaný konštatovaním súdneho znalca o okamihu ustálenia zdravotného stavu poškodeného, ak toto konštatovanie nekorešponduje s ostatnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise?“ Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd uvedenú právnu otázku posúdil takto : „Súd je bezvýnimočne viazaný konštatovaním súdneho znalca o okamihu ustálenia zdravotného stavu poškodeného a to aj v prípade, ak toto konštatovanie nekorešponduje s ostatnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise.“ Správne mala byť podľa žalobcu vyššie uvedená právna otázka vyriešená nasledovne : „Súd nie je viazaný konštatovaním súdneho znalca o okamihu ustálenia zdravotného stavu poškodeného, ak toto konštatovanie nekorešponduje s ostatnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise.“

18. Rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na závere, že k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu ako poškodeného došlo dňa 10. 12. 2013, čo malo za následok začatie plynutia premĺčacej doby. Dovolateľ v skutočnosti namietal, že k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu došlo už dňa 28. 02. 2012, nejedná sa teda o otázku právnu ale skutkovú, naviazanú na proces dokazovania a preukazovania skutkového stavu. Dovolateľ tak naformuloval prvú otázku tak, že z jej formulácie je zjavné, že ňou v skutočnosti spochybňuje skutkový záver a vyhodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie a odvolacím súdom vo vzťahu k skutkovej otázke ustálenia zdravotného stavu žalobcu. Dovolací súd však nie je treťou inštanciou, a preto sa pred ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 9Cdo/8/2020, 9Cdo/216/2021). Z rozhodnutia odvolacieho súdu navyše ani nevyplýva dovolateľom namietaný záver, že súd je bezvýnimočne viazaný konštatovaním súdneho znalca o okamihu ustálenia zdravotného stavu poškodeného a to aj v prípade, ak toto konštatovanie nekorešponduje s ostatnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise. Záver odvolacieho súdu k otázke ustálenia zdravotného stavu

poškodeného vyplýva zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania.

19. Druhá právna otázka, ktorú odvolací súd podľa žalovaného vyriešil nesprávne, znie nasledovne : „Plynie premlčacia doba vo vzťahu k právnemu nároku poškodeného na náhradu za stratu na zárobku spoločne alebo jednotlivo, ak je právny nárok na náhradu za stratu na zárobku tvorený opakujúcimi sa plneniami?“ Takto formulovaná otázka má charakter právnej otázky. Dovolací súd zároveň zistil, že sa jedná o právnu otázku, ktorá už bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu opakovane riešená.

20. V rozhodnutí sp. zn. 4MCdo/13/2013 najvyšší súd uvedenú otázku už riešil, keď vyslovil právny názor, že v prípade náhrady za stratu na zárobku po skočení pracovnej neschopnosti neprichádza do úvahy premlčanie jednotlivých mesačných plnení, ale premlčanie celého nároku. Tento právny názor bol zopakovaný aj v ďalších rozhodnutiach sp.zn. 7Cdo/152/2019, 8Cdo/48/2019.

21. Rovnaká právna otázka bola opakovane predmetom prieskumu aj Ústavného súdu SR, ktorý dospel k rovnakému právnemu záveru (por. II. ÚS 198/2019, II. ÚS 16/2017, I. ÚS 426/2016).

22. Rovnako možno podporne poukázať aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 25Cdo/401/2005 (publikované ako judikát R 36/2007), vychádzajúce z rovnakej právnej úpravy a preto použiteľné aj v našej aplikačnej praxi (hoci ho nemožno považovať za súčasť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu).

23. Odvolací súd rozhodol vo veci v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom, preto nemožno konštatovať ani danosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, t.j. odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

24. Najvyšší súd na podklade vyššie uvedeného uzatvára, že pokiaľ dovolateľ namietal nesprávnosť právneho posúdenia a danosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, robí tak neopodstatnene. Dovolací súd, poznajúc svoju vlastnú judikatúru, zároveň nezistil, že by v danej veci išlo o naplnenie niektorého z dovolacích dôvodov v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) resp. písm. c) v spojení s § 432 CSP. Dovolanie v posudzovanej veci preto smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, v dôsledku čoho najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné.

25. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.